Thesleff, Arthur

Diverse anteckningar om zigenare. Notiser ...

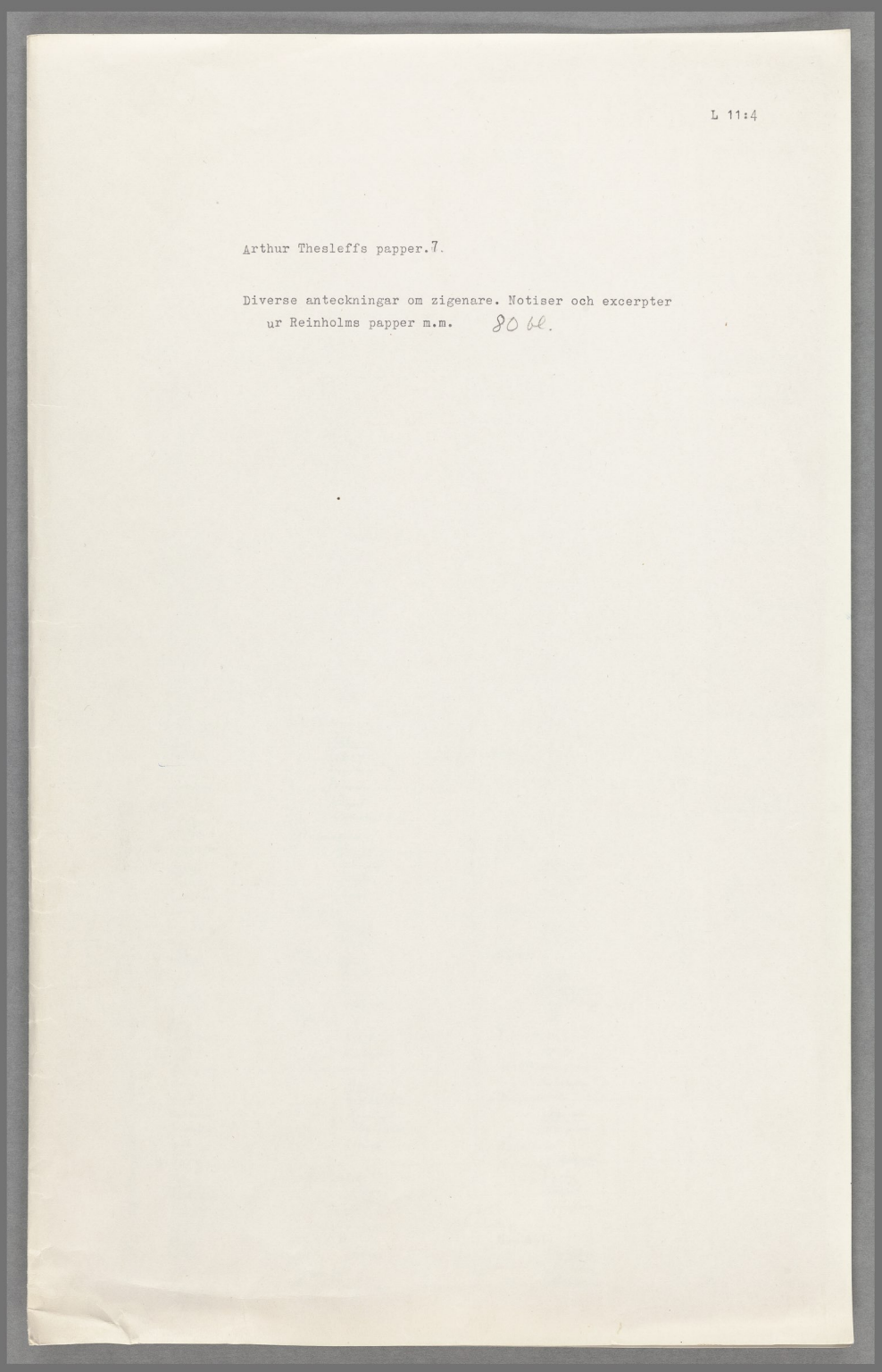

L 11:4

Arthur Thesleffs papper.7.

Diverse anteckningar om zigenare. Notiser och excerpter
ur Reinholms papper m.m. 80 bl.

Handskrift // HS / L 11:4:7

Tillkomstår mellan 1890 och 1920?

Digitaliserad år 2020

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Arthur Thesleffs papper. 7.

Diverse anteckningar om zigenare. Notiser och excerpter
ur Reinholms papper m.m. 80 bl.

Då jag nu sitter här i mitt hotellrum färdig med mig efter sju veckors ansträngande färd för att studera zigenarförhållandena har jag funnit det lämpligt att nedskriva en uppsats av resan, som kanhända är underhållande och som genom sin egendomlighet möjligen kan intressera en större läsarekrets.

Jag beslöt mig att komma innan länge att besöka mig på ströftåg för att studera zigenarförhållandena i landet, på ströftåg med zigenare, ty endast om man längre tid vistas i sällskap med dessa folk icke på ett ställe utan i ständig förflyttning kan man - ehuru även då långsamt och endast periodvis - erhålla någon kunskap om dessa järtens mest hemlighetsfulla människor, deras art, bruk, språkegenskaper m. m. Med zigenare har jag således färdats ända från Wilborg hit, icke på den kantade vägen utan på större eller mindre omvägar, icke endast på goda bonad landsvägar utan ~~stundom bökande med i dikena~~ mest på dåliga bygdevägar, på skumdunk till och med på ingen väg alls utan tvärs genom vidsträckta ödemarker, ofta med mina zigenare i sällskap som aldrig kommit längre från Wilborg hit, än jag - anslutit oss till kringvandrande zigenare och dem åtföljt i vilkendera riktning de begivit sig följt dem vanligtvis många dagar, lärt känna deras seder och bruk, i mina minsta detaljer ett liv som näst intill saknats, näst bland dem med vilka man färdades och näst i det gästvänskap man gästade. Såsom kulturmänniskans vanor kommo förändrade och jag ansåg det numera för ingen omvänlighet att vara ett dygn utan mat att sofva på en stubbe vind för fukt flugit bort och man ej av en regnskur mistorm mattan blir upprörd för att söka skydd på ett lämpligare ställe. Men det är ej min afsikt att här skildra zigenarlifvet då är en handlar i följd av detta lif jag vill beskrifva. Jag hade uppoffrat mig en tid med ett stort zigenarsällskap, det största jag hittills sett i Finland färdades med det genom Alajärvi till Kuortane omkring hela den nästnämnda socknen och skaffade till Lappo där vi skildes. Jag ack min kragna fäfänglighet lemnade skyndade Kauhava åt Alahärma genom Kauhava. Då man från Kauhava begifver sig till Alahärma den kortaste vägen har man att passera en några mil lång/skogsväg. Det började redan skymma då vi beslöto oss på denna väg att ej stanna förrän kommen så långt att vi följande dag skulle hinna fram till Alahärma. Det var svårt att åka hastigt häften kommer vi först vid skymningen fram till en oländig ägo. Lyckan stod att vi just då vi anlände dit mötte tvänne zigenarpersoner åkande fram på landsvägen, redan på längt håll voro de oss genom sättet att färdas. Då vi mötte dem, dröjde de hastigt ut från ödemarken hälsade vänligt och packade på en hop de många zigenare skulle vara församlade. Vi vände hastigt om och red efter dem. Snart till byn funnes vi en mängd zigenare, bland dem gamla bekanta, som redan berättat om vår snara ankomst till Alahärma. Zigenarna gingo först i en gård första hopen människor, hvilket bifölls dem, jag med mina zigenare anlände först till grannegården där de värdiga människorna genast kröto om att taga in. Ett litet rum i stugan snyggades opp för mina skull en säng bäddades. Åt de närvarande böndernas förklarades vidlyftig huru för jag befann mig på en dylik resa för det bevarades för dem att jag studerar zigenarförhållandena, deras lif och seder och vad på den grund tvungen att komma till denna afsides belägna by, där jag kunde vara i tillfälle att på nära håll iakttaga främmande folk. Alla dessa förklaringar voro nödvändiga att förekomma, förrän ej misstankar skulle falla på mig som så många gånger tidigare på samma resa inträffat. Efter en kort stund kom en zigenare in till mig och bad mig komma till grannegården förty dröjde hoppe som zigenarkvinnorna tillredt med några antag jag inbjudningen och begaf mig dit. En mängd människor stodo utanför stugan och då jag närmade mig hörde jag att de sade att nu går det illa med zigenarna, nu komma de alla att fängslas och föras bort (och då jag

jag verkade intryck att jag tjänade någon polis

inträdde i stugan kom hela folkmassan efter. Redan vid mitt första inträde i stugan sägs dessa bönder att deras förmodanden voro oriktiga, ty jag hvarken anställde förhör med zigenarna eller fängslade dem utan var tvärtom mottagen af dem på det mest vänliga och tillmötesgående sätt, drack några kopper kaffe och lyssnade till zigenarnas samtal på zigenarspråket. Då detta samtal var af ett särskildt intresse fästes min uppmärksamhet så helt och hållet vid det att jag ~~[illegible]~~ alldeles ignorerade bondernas fanderingar. Efter att ha sattit där något mer än en timme steg jag upp firatt gå till sängs till granngården, sade som ett afskedsord åt zigenarna att jag denna kväll ej vill tala mycket, emedan så många obehöriga finnas i stugan men att vi skola fortsätta i morgon, då vi mäkande komma vara mera fredade för bönderna och med dessa ord gick jag bort ensam till granngården, där jag omedelbart lade mig till sängs, ty jag var trött efter alla ansträngningar och strapatser.

Vid närmare efterfrågande och besinning underr
min färd norrut från Akademia och efter samtal med
ytterligare någon juridiskt bar jag mig att börjat
uppfatta hela striden af Pesolas klagomål och brott och ämnes
jag trots den omständigheten att jag sade åt Pesola att från
min sida ej i någon process bli af, icke lemna denna
sak i glömska och detta huvudsakligen på den grund att
jag på sätt och vis var officiellt eller åtminstone under
Senatens medel och förty med skyldighet att inkomma
till Senaten en redogörelse. Ifrad den omständighet
beträffar att jag sagt åt Pesola att jag icke kommer att
taga i saken, betyder den ingenting inför lagen, ty jag kan
alltid säga att jag vid närmare besinning kommit till
ett annat resultat, ty nu under den närmare efter
framdelen förflutna tiden har jag till fullo börjat uppfatta
huruvida kränkning min person varit större för
af Pesola
skulle jag endast tillfört Pehlgrad af Pesola, skulle jag ej taga saken
så strängt som jag nu gör, ty i hans handlingssätt mot mig
mot den i anguish ingå så svåra kränkningar mot
min ära, att icke ens mitt samvete tillåter mig, att i detta
land, där lagen bestämmer angående handlingssätt, lemna en
en sådan person som Pesola [illegible] straff. Skulle han endast
ha stulit mig skulle jag mindre lemna hela saken åt sitt
öde, ty då skulle jag ha uppfattat den som en yttring af en högre
grad av dumhet och enfald, men en kommer där någonting till
som gör att jag ej kan lemna saken och det är kränkningen af min
ära, ty som jag redan omnämnt har jag ännu aldrig i mitt
liv och inga [illegible] på mitt vidsträckta rykte fått höra andra, som varit så
gravomande af en högre grad av enfald och af en oförskämdhet
lika mot min person [illegible] jag på den grund icke kan lemna en sådan
karl utan en allvarlig näpst, ty skulle jag göra det skulle jag mindre
i framtiden, kanske under en lång [illegible], förminska en [illegible] miss-
stämning inom mig och ingen öppen att jag ej handlat efter lagen mot
en karl som på ett så svårt sätt frestat mig min personliga frihet
och på ett så mycket sätt kränkt min ära; och i detta fall kommer där
ännu en annan synpunkt till och det är den redan nämnda offentliga sidan
af saken, jag menar nu icke den att jag vore med Senatens medel utan den, att
jag i det arbete jag kommer att utgifva öfver Finlands tingmän mig kommer att
relatera episoden med Pesola, hvarigenom hennes namn kommer att blifva känd
för en garska stor allmänhet. Lagen bestämmer i det sådant fall som
detta för olaglig handlande minst 6 månaders fängelse hvarför kommer
böter för ärekränkning. Jag ämnar dock icke börja någon process med
Pesola förrän jag huruvida kommer eller vill, utan finner jag det lämpligare
att i godo förlika mig med honom. Jag har nämligen aldrig ämnat varit
invecklad i en process och hoppas aldrig behöfva bli det, will dock ej lemna
en Pesola utan straff.

Jag har hört att Stationsinspektora Forsman på Voltti är en person, som ifrar för folkbildningen, och då han vidare är en juridiskt bildad person, skulle det vara min önskan, att han skulle åtaga sig denna sak och har jag tänkt mig lösningen af frågan på följande sätt. Stationsinspektor Forsman eller någon annan åtager sig att vara mitt befullmäktigade ombud att af Kalle Vähäpesala fordra 1:ct 200 mk för ärekränkning och slagligt häktande hvilken summa jag skulle förära Voltti folkskola. Går Vähäpesala han icke in därpå för häradsrätten bestämma straffet. Det är med kännedom däraf att Vähäpesala varit emot inrättandet af folkskola i socken, som jag funnit det lämpligt att en sådan plikt skulle fordras af honom fehett sedan tillfalla folkskolan i Voltti. Jag lemnar fria händer åt den som åtager sig denna sak, jag vill icke ~~hvarken~~ bestämma, hvem mitt ombud skall vara, jag tänkte endast att Herr Stationsinspektor Forsman vore intresserad därför, jag vill icke näher definitivt bestämma summan till 200 mk, kanske Herr Stationsinspektora anser en annan summa, lägre eller högre, lämpligare, det enda jag önskar är att Vähäpesala icke går alldeles fri, att vidare att den summa man kan finna lämplig att fordra af honom med hotelse af process måtte tillfalla Voltti folkskola, detta vore min bifliga önskan.

De motiv jag har att anföra emot Persson äro följande.

Jag vill här i korthet relatera händelsen så att ej någon misstolkning må uppstå. Jag begärde matkorgen i en gård, belägen genast inne på vårdtun vor sjuk i lungenflammation och en kvinna någon förut hade förlossning (kl. 8 e.m.) kommande jag gärdan att gick till granngården där vid innan (vård fanns ej) var mycket bryggig och ställde i ordning rummet och bäddade sängen. Kommande gärdan på en stund och gick i den, där Zigenarna lagerat, varch deras kaffe, satt för öfrigt på en bänk ~~framför~~ kyrkmuren skarpt till Zigenarnes resonnemang, som gick på Zigenarspråket (för mig begripligt.) Följde omkring en timme där, vill ej samtala mycket med Zigenarna, emedan stugan var full med hela hops befolkning och i närvaro af dylika individer jag är tala. Efter att ha sutit där omkring en timme gick jag till den gård, där matkorgen hade burits ning, gick in i rummet klädde därvis af mig och gick till sängs. Förgäfves jag sommade hörde jag att gifthet Sällskapet Anna in det Zigenska Zigenarspråket talet konstant mellan min karl Johan Hagert och en mängd andra, hörde att några hade begripit mig efter läsningen, varnade min karl uttryckligen att vara försiktig. ~~Då jag var påklädd gick jag in i stugan, som var full af folk, med~~ Det samma återvände konstarna för kaffedrick. Min karl sökte genom vidlyftiga förklaringar bevisa huruvida jag var, ~~jag hade ingen, samt att man hade~~ ~~pass vissa dem för de förmodade antingen~~, men alla voro lika otrogdamma

Ingen hade dittills talat med mig om saken, ingen hade begärt pass, Medan jag klädde på mig hörde jag ~~han~~ att min karl (som sedan befanns vara Kalle Vägrapassets) och min karl Johan Hagert. Här nämnas några ord som fäldes i det (på Zigenska) resonnemanget

Hagert: Mitas Hanne tvätte sina sworta, antahar herra matkorg

Persson: Nyt ei maata saakaan, kyllä näyttäkin mitä rauha on

H. Luulitsko meitä rosvoiksi

P. Niin olitteki

H. Menkää herran luo, jos meitä rosvoiksi luulette, hän selittäkön paremmin

P. Mitä me tämän luo — tahdomme näyttää, ~~kyllä tämä näyttäkin mitä~~ ~~rauha on~~ mielellämme herroja olette.

H. (De alla med en mun storlek öfver mig) Älkää pitäkö niin pahoja puheita se, on herra

P. Olkoon tää vaikki paska

H. fortsättes förklara mitt ärende och söker lugna den

P. Tällöinkin herraa vaikka kirveellä lyöpi päähän niin ei tule mitäänkään

H. Mitähän ~~Mitätahaa~~ nyt teidän puheita, mitä nyt sanoitte, se herra on valtiolta pantu

P. Herrat eivät saa mitenkään tyrjäleitä, kyllä minä tiennen niiden oikeuden ei

H. Tässä olkaa pitäkää matkan kestäkseen asian

Jag ~~stod~~ stod hela tiden i rummet och lyssnade hur att detta. De andra Zigenarna togo till flykten Hagert stiger upp först på och tala med dem

Folket: Nyt on teillekin tätä

H. ~~Lopeppa~~ en mie kaskenen mitää. (gick till den flyktande zigenarkopen sutna ober i strumpfötter

Folket talten hela tiden vakt på gärden

H. går till ställedörren för att tage anyckeln ty han var rädd att åt Persson skulle göras illa Gärdsmes Hustru mans till, ryckes mycket i från honom och sägg "psyll' ~~psyll~~ minun ottaan avaimen, minulleni hops sorg jag Bopp' i en anpangård fann annars ställ mennette yöllä Karkemun". (Hästen var utan tvivel hela natten

Under tiden hålles samtalen på att roa sig på gården, en del går i en skild byggning, där de

manliga tjenstfolk med de kvinnliga om hvar andra under rätsvarta af hor, att medan Persson ser på och gläder sig åt zigenarnes lättsinniga fröjder.

Tyvärr innehöll af passen tjänaste till ingenting. Ty de voro båda skrivkunniga ehuru det som förde, för den skull dylikt ingen betydelse.

Jag stiger in i stugan och säger Vari rosmoikki meitä luulette. Sagan fram passen från fickan räcker fram den, Pesola har emot den, försöker låsa men kan inte ty mitt pass var ej upp fiestra enbart typka svenska och ryska, för resten klagades samt utåsen på de många språken ännu mer på finska och sagan Olkaat ne vaikk meitä" och afvig mot sig

Jag. (Samtal vid bilen) Saanko täällä ottaa vaschasa Minä olen jo pyytänyt lupa Pässä yötä ja enäntä on kotonansa?

Värdinnan Jo.

Jag gick in i rummet och bad mig men fick ej sömn. Karlarna skälla förfärande och i och utanför stugan.

Kl. ½4 vaknar jag upp den som låg på golvet i stugan och säger Nyt suomään Valkisuaamille, fås till svar nyt on yö, aamulla vasta suomään.

Klagan börjar öfvertala den att komma, de förtsätta att sofva, klagan förklarar mera, de bekväma sig opp. Sola en timme på gården. Slutligen är att färdig

Pesola befaller mig att sätta mig i en kärra, iden i egen, där fick jag ej sitta, fick 2 karlar som vaktar bredvid mig. Pesola går tillfots till en gård i närheten båten spänne för en sjuk häst och sätter sig ämd en karl försanmt i och i berget sig karavanen åstad. På vägen var jag och min fattigbagare sälunda ebkorterad af 4 starka karlar.

Jag ressonerar om att möjligt med mina bägge vakter, de voro mycket hyggliga. Frågar den slutligen hurru länge det är till Länsmans, de svara mer tillägga att Pesola sagt att jag skall föras till fängelsen och det är det ämne två värst från Länsmans.

Anlände till Länsmans gård, polisen öppnar dörren, Pesola börjar tala med honom jag skickade bort polisen och stängde dörren (icke i lås) så att Pesola blef ensamför. Länsmannen vaknade och att blef klart.

i den stugan där jag blef gripen voro mästan hela byn

När varande hela byn voro samt även karl ämnen den gårds befolkning där jag förut sag in men därifrån jag gick bort ifrågå af där förekommande sjukdomsfall. Dessa karlar förföllo att vara hyggliga ehuru de lega typkar emot den rysvälvige Pesolas tal, typkar de och en skräddare från en annan gård voro af en annan åsikt äfvenså den gårds värd där jag lagerade och kunna således dessa tjänar som vittnen för behörigt af det jag är blifvit nämndt och mycket annat till.

Det finnes ännu en annan omständighet, som noga bör tages i beaktande, då det är fråga om att göra något för zigenarne och det är folkets röst. Hvad än man vill försöka, hvad man än vill värka i filantropiskt hänseende för att rädda det olyckligaste af alla folk på jorden från sitt förmedringstillstånd kommer hvarje handling i en sådan riktning att mottagas med ett sådant hat med en sådan afund däröfver att något godt skall göras för ett ~~sådant~~ föraktadt folk, att alla planer måste gå om intet. Skulle det åter gälla att med stränghet, ja med grymhet motterbeta zigenaroväsendet i vårt land, då skulle man vida lättare vinna ~~ha~~ medhåll i ~~hela~~ en stor del af folket, då skulle det jubla och själf gå till handling och klyftan mellan dessa båda folkelement skulle endast blifva mera skarp än hittills. Skulle man nu anställa en allmän folkomröstning i landet i frågan hvad med zigenarne bör göras skulle väl svaret blifva att drifva ut hvarenda en, att föra dem bort till en obebodd ö, eller till Sibirien, att sätta alla i fängelse eller skärgen lagarna. Men icke heller genom stränghet kan något vinnas så länge vidskepelsen

Skomfor för sig alla sockenar i Finland påbörjades af Zz. Sättet sig till orten där folklynnet förnämligen allmänt bär karaktär af vildhet och hygglig läggas för Zz:s största vanor. Finska folkets rättsmedvetande och aktning för lag äro så vanligt till fullo klarlagt. Byarna om att endast nordiska allmoge, där försöksmetoden ännu lagt förnämligt tillämpats på 2-talet skattskrifna dem hos sig, utan att de verkligen åsatt och verkställt, och för denna prestation hållit sig skadeslösa genom andel af bytet från skrofstöldar.

Finnes här allmogen ännu är de förtrogna och skrockfull att den sätter tro till dessa förgäfves bruk och sjöfarenskonst, hvilken de begagna som sin fädernearf.

Estlandet i Wesö. De svåra misshandlingar och förföljelser som från äldre tider öfvergått medlemmar af det dyrbara Z-folket, då de ansågs såsom vilda djur och rättsvidrigt straffades såsom stode de utom lag och på många stupsteg under den öfriga människoligheten, har kos dem utvecklat ett "adiaum generis humani" och en motvilja mot ordinabelt samhällsskick, som icke genom renaste tidens mildaste behandlingssätt kommer utrotas. Samhällets lagbundna ordning känns dem tryckande, och tvånget på den själfvåldiga vilja störes dem lika det kringströfvande och obundna lif, hvaros talrika semesterunder förleda dem vid deras outvecklade rättsbegrepp till de tätaste förbrytelser, som dem tillvällas. Samhället har således själft genom sitt ovisa förfarande emot denna folkstam och vanvårdan af dess både andliga och materiella väl uppkommit åt sig ett ont sjukt af förvirrligt dock ovanligt missförhållande och emot lagbunden (Rätts/lif:) genomträngligt slägte. Skall detta förhållande förbättras, måste Z-folket behandlas på helt annat sätt än i förra tider. Det bör med mildhet, vänlighet och kärlek bjudas till deltagande i samhällslifvets förmoner, och i att likställas med landets öfriga inbyggare. Deras ifrån barndomen i hemmet med rättvis och mild behandling människorna förenades och berömvärdes vid så svart Kristi bära kan ingympas i deras hjertan skall den i dem bevisa sin omskapande, renande, helgande kraft lika väldet som den verkat och verkes välgörande på de i djupaste vidskepelse befangne hednafolken, hvilkas alla afseenden stå högst andra Zigenarens. Deras hög nu vidtad endast på tillfredsställande af slumpens behof för dö ett högre mål, att den ständiga oro, som dem störer dem från ställe till ställe, förmått söka ett nomadt, ehuru sjelfva blant oppfattade godt, hvilket i grunden icke är något annat än inre frid och tystnad lägga, blir då människorna tillkad, att dämmd åtrom till inre vandringsbegärets tvånget oppkäfvat. Att denna förändring icke kan ske med hast, att möjligen flera generationer försvinnan måste på till dess färdes, är icke otroligt, men människorna och ofördärvat måste dock det ofvanda målet vinnas. Z-folket synes därför böra behandlas nog på samma sätt som alla artade ehuru vanvårdade barn, mildt utan klemighet allvarligt men utan bördhet, kort sagdt, så att välvilja och kärlek är den genomskinliga grunden för allt med dem vidtagande åtgärder.

Öfvertygelse hos Zz, att de af Skaparen äro bestämde att lefva ett kringseglande lif och att bemödande att förnia den till annat lifsmedel än att stryka mot Gud och Guds vilja. Ibrom deras ordspråk "Ei meidän pelto loista".

Pålevelse. Förefaror som dagas alla medan dessa vandringar vara i följd af lustnen och till att med bära men hvem dessa lustnar leta och hvarifrån de äro hemma är för Zz:s framtorsamhet allvarligt obekant.

Hulda 12, H. Albertina, H. Maria, H. Emilia
H. Evelina, H. Paulina
Johanna 7 Johanna Emerentia
Helga Maria
Henrika
Hilja Maria
Ida 47 5 28 76. I. Fransina. I. Sofia, Id Albertina, I. Elina
Ida Maria (41) Ida Mathilda, I. Lovisa, I. Emilia
I. Johanna I. Sofia. I. Karolina I. Katarina, I. Aurora
Ingeborg 2
Josefina 5
Juliana
Ina Hidvig Karolina
Inka Alina
Junna Petriika
Kaisa 14 K. Hidvig, K. Sofia, K. Gustava, K. Leena
Katrina 7
Kristina 9 Stina, Kr. Emerentia, Kr. Wilhelmina.
Karolina 9 K. Wilhelmina
Kreeta 3
Lovisa 22
Lydia 3 L. Emma, L. Alexandra.
Liisa 2. , Lempi Maria Linda
Laura Axelina , Lyyli Ellida.
Lyydia 3 Liisa 2
Margareta 10 M. Lovisa
Maria 43 16 2 63 M. Lovisa (7) M. Christina M. Sofia 3 M. Josef
M. Ulla 2 M. Rosefina, M. Evelina
Mathilda Thilda 20 M. Sofia
Maja Stina 2, Maja Wilhelmina
Martta 2 Alina
Olivia
Olga 15 Evelina, Miina, O. Aurora 2 O. Sofia, O. Maria
O. Wilhelmina, O. Rosa
Pia
Pecta, Paulina
Rosa 3 2 8 18 31 R. Emilia, R. Karol R. Wilhelm
R. Serafin, R. Evelina, Matilda Wilhelm. Katrin
R. Hildegard, R. Ingeborg R. Maria, Amanda,
R. Emilia R. Matilda
Riitta 1
Saima 3 S. Olivia, S. Maria

Serafina 5
Sandra 4, S. Mathilda
Sibylla 9
Sofia 13 S. Albertina (2) S. Elvira, S. Karolina
Saara 1 , Selma 4 Maria (3) S. Alexandra
Sally Selina , Signe Lydia
Sonja 3 Lydia, S. Albertina
Tyyne Maria , Tekla Maria
Ulrika Ulla 14
Walborg 1
Wilhelmina (Mina) 65, 6 71
Wiivicka Wilhelmina Wivi Lydia
Xenia , Zublima

Karlnamn

Adam 3 Abel 1
Adolf 13 A. August , Arvid 3, A. Emil, A. Adolf
Anton 4 A. Arvid, A. Herman
Anselm 2 , Axel Einar 1
Albert 1 Alfred 3 A. Johannes
Alexis 3 , Armas 1
Anders, Antti, 16 A. Alfred, A. Fredrik
August 18 A. Emil, A. Herman, A. Fredrik
A. Viktor, A. Teodor
Alexander 66, A. Vilmo, A. Filemon
Albinus 1
Benjamin Benjamin 3, B. Alexander
Bernhard(us) 3 Berndt 1
Daniel 1 Didrik Mikael
Emil 6 E. Edvard E. August
Erik 2 E. Erkki Edvin
Edvard 7, E. Johannes E. Herman, E. Emil
Evert 5 , E. Einar 2 E. Edvard
Elias Ella 12 , E. Viktor, E. Otto, E. Fredrik, E. Hjalmar
Eliel Adolf , Eno Tuomo
Eero Mikaeli Engelbrecht
Engelbert 2 Esaias
Fredrik 7 Fr. Oskar Fr. Alexander, F. Herman, F. Adolf.
Frans 10 Fr. Yrjö Fr. Fredrik, Fr. Edvard, Fr. Hjalmar, F. Oskar
Fr. Ulrik

Ferdinand 2

Frithiof 1

Gustaf 2 2 17 19 40 G. Emil, Gustaf Adolf (12), G. Alexander (1)
G. Anton (2) G. Herman 1, G. Fredrik 4, G. Aati 1

G(k)ustaa Reinhold 1, G. Vilhelm 1

Gabriel 8 Gerhardt 2

Herman 19 H. Severus, H. Edvard

Henrik 10 Hiskias

Hjalmar 11 Hj. Verner

Tvar 3 Alexander (2) T. Edvard

Immanuel 14

Johan(nes) 1 2 2 3 12 2 13 14 5 1 162 J. Robert (7), J. Albin (1) J. Alex. J. Fridolf
J. Viktor (2) J. Reinholm, J. Peter J. Kasper, J. Valdemar
J. Jakob, J. Oskar, J. Valentin, J. Berndt, J. Hjalmar
J. Gustaf, Jo. Herman (10), J. August.

Juonas Jaakko 7 J. Nestor (2)

Kasper 3

Karl 1 8 44 29 29 111 Oskar Karl Gustaf (28) K. Viktor, K. Petter,
K. Wilhelm, K. Hjalmar, K. Fredrik, K. Julio
K. Oskar, K. Erland, K. Mauri Edvall.

Konstantin 2

Leonard Ludvig Adolf

Matts, Matti 6 Malakias 2

Mikko 2 Moses

Magnus 2 Manne Konstantin

Oskar 10, O. Hjalmar Onni 1

Otto 13 17 30 O. Vilhelm (14) O. Alfred, O. Emil,
O. Alexander, Olli

Peetrik 1, Paavo 1, Petter 1, Pekka 10

Robert 10 Richard 1 Robert.

Rudolf 1, Rietu 1

Salomon 3 Svante 1, Severus 15 Santeri 1,
Tuomas 1, Tanelo 1, Teofilus 1

Toivo (3), T. Henrik, T. Selim,

Uno 4, U. Gideon, Urpo 1 (Henrik)

Wilhelm 16, W. Toivo,

Wiktor 24 W. Werner, W. Emil,

Wäinö 4, W. Evert, W. Hjalmar

Werner 1, Wiljo, Wiljam 2

Waldemar 1, Walle

Wilho 3.

Aina 7 Amalia 7 Aina Helena. Aina Alina 2, Aina Alexandra

Alina 3

Alexandra 12 Alexandra Mathilda, A. Maria

Albertina 24 Alb. Sofia

Amanda 25 Am. Serafina, Am. Albertina, Am. Sofia, Am. Maria.
Am. Mina, Am. Wilhelmina, Am. Karolina.

Amalia 8 Am. Wilhelmina, Am. Christina, Am. Josefina

Agrippina 1

Anna 61 61 An. Maria 4, An. Lovisa 19, An. Charlotta 5, An. Wilhelmina 1, A. Katrina 1 An. Gustava 1 An. Helena 1, An. Greta 1
An. Kaisa 1, A. Sibylle 1 An. Bertha 1 An. Greta 1 An. Leena 1
An. Rosa 1, A. Maija 1, Anna Linea 1, A. Stina

Alisa Emilia

Alma 3 Lylia 1 Alma Alina 1

Aurora 1

Barbara 1

Bertha 3 Augusta 1 B. Karolina 1

Cecilia 6
Charlotta 5. Ch. Lovisa
Emilia 3 Em. Vilhelmina 1

Elisabet, Elise, Elisa Karolina

Edla 11 Kaisa 1 Edla Maria 6, Edla Mathilda 1 Ed. Katrina 1, E. Sofia 1

Emma 12 Em. Gustava Em. Maria, Em. Alexandra,
Em. Emilia, Em. Malvina, Em. Amanda Em. Josefina 3
Em. Gustava Em. Greta

Eufimia 1

Eva 2

Erika Emilia 1 Er. Wilhelmina 1

Elsa, Ester Emilia,

Evelina

Elfina

Elvira

Elmina 3, E. Lyli

Eufrosyne

Fredrika 25 +12 Fr. Evelina, Fr. Amalia, Fr. Sibylla

Fanny 2 Elina

Gustava 6 G. Wilhelmina (2) G. Emilia.

Gumilla Justina

Hilma 10 H. Josefina, H. Elina H. Maria

Helena 24 Leena Kaisa

Hilda, Hedda, Hedvig 36 (H. Lovisa (10)) H. Sofia, H. Maria, H. Kreeti
Hilda 6 H. Rosa, H. Sofia, H. Alexandra, H. Maja. H. Elina
H. Stina

Till Civilexpeditionen i Kejserliga Senaten för Finland.

Anmodad att afgifva utlåtande med anledning af en af Fängelsläraren A. Lindh till Kejserliga Senaten inlämnad ansökning om tryckning på kronans bekostnad af särskilda af honom på zigmarspråket författade arbeten äfvensom belöning för desamma och anslag för fortsatta studier i zigmarspråket, får jag ödmjukast anföra följande.

I principiell afseende torde först böra beaktas att det väl ej kan ligga i statens intresse att befordra ett kunligt språk, som utgör ett mäktigt hinder för zigmarstammens assimilering med det öfriga folket och som sammanbinder individerna af zigmarstammen till ett helt. Tvärtom borde väl differenserna så mycket som möjligt utplånas mellan zigmarne och den öfriga befolkningen. Sålunda borde ock, då de finska zigmarns modermål är finska, icke zigmarspråk, allt bokligt vetande, äfven katekesen inhemtas på finska.

Angående arbetets beskaffenhet får jag anföra följande. Herr Lindhs zigmarspråk är skrifvet med det finska alfabetet, hvilket är en ogörlighet, då i zigmarspråket förekomma en mängd egondomliga ljud (aspirata och hvärljud), hvilka icke kunna återgifvas annorlunda än med fonetiska tecken. Att lära abildade zigmare ett nytt alfabet är omöjligt, att som Herr Lindh skrifva zigmarspråk endast med det finska alfabetet är lika omöjligt. Arbetet öfverflödar dessutom till den

grad af fel, ett hvar annan eller hvar tredje bokstaf är oriktig. Författaren saknar kännedom om språkets grammatik; vokablerna i ordboken äro än i genetivus än i dativus, i imperfektum och i participium, o.s.v. än äro två ord sammanskrifna, än skrifves ett ords ändelse som ett skildt ord med stor begynnelsebokstaf. Orden hafva i många fall fullkomligt missuppfattats. Skrifsättet är synnerligen inkonsekvent. Nästan öfverallt förvexlas p och b, k och g, t och d, och č (tsch) ljudet skrifs på följande olika sätt dsj, tsch, dj, tj, z, tsh, hvarvid dž (dsk) ljudet betecknas med dj, dsj, tz, ts, tj, t, s.

På grund af hvad jag sålunda i korthet haft äran anföra kan jag ej förorda arbetets tryckande, lika litet som jag anser det böra ifrågakomma att gifva en ersättning för detsamma eller för framtida arbeten af sökanden, som enligt min mening saknar betingelserna för ett dugligt arbete på detta område.

utesluttande för inköp af zigenare ~~[illegible]~~ förutt sålunda gradvis öka deras antal till statens gagne. I Artikeln 13 säger: förutt uppnå detta mål, skall fängelsernas "vornik" energiskt inskrida hvar gång han får veta eller antager, att en försäljning af zigenare eger rum, vare sig bofasta eller nomadiserande, på det att dessa zigenare skulle säljas åt honom och eger han att inskrifva dem så snart köpet är afslutadt bland de åt staten skattbetalande zigenarne.

Detta förslag godkändes år 1833.

Kort sagdt finna vi i dessa stadgandan endast en skatteåtgärd. Zigenare, som varit lifegna under staten, voro visserligen friare än den enskildes lifegna, men de förblefva icke desto mindre lifegna.

Max 38.

I cessionen 1832 föreslog financeministern Nencin-
lesco åt den ärade representationen i Valachiet en skrifvelse
af general Kisseleff. Denna skrifvelse åtföljdes af ett
projekt till ut nytt sätt för fördelning af ~~skatterna~~
~~för~~ kronozigenarnes skatter.

voro underkastade fängelsernas "vornicia"-styrelse, skulle öfverföras till prefekt-administrationen.

Denna åtgärd skapade med ens en inbesparing af 47600 piaster, i det den onödiggjorde personalen i fängelse-"vorniciernas" byråer (användandet af hufvudskattens uppbörd). ~~Hans höghet~~ Furst Bibesco förordnade, att staten skulle föröka reservkassans fond med hälften af denna summa, att han skulle draga nytta af den andra hälften 23,800 lei och att han den dagen, då de nomadiserande zigenarne hade blifvit åkerbrukande bönder och hade upphört att betala hufvudskatten, skulle årligen leverera till reservkassan en summa af 47.800 lei.

Man kan icke afhålla sig från att beundra den financiella sidan af denna lag, utom den mänskliga, som möjliggjorde för Bibesco att fördubbla det årliga antalet af frigifna. Genom lagen af den 2 mars förstärkes reservkassans fond med den ena hälften och frigifningskassans fond med den andra. Detta är icke allt, den dagen, då de lifegna zigenarne blefvo åkerbrukande bönder och då de upphörde att underhålla reservkassan, tillföll staten de 23800 piaster, som den hade behållit af de 47600, alltså förlorade denna kassa ingenting

I korthet sagdt har lagen åstadkommit en inbesparing af 47600 piaster och en vinst, som uppstod af de utskylder, som alla bofasta zigenare hade att betala.

N. Blaramberg tillräknar initiativet till den gradvisa emancipationen af zigenarne furst Ghika. Denne säger, att man började med dem, som tillhörde staten, och han citerar såsom stöd för sitt påstående följande passus ur de Grammonts bok: "förutt befria dem från det tillstånd af underkastelse och elände, i hvilket de befinna sig och förutt förmå dem att öfvergifva det nomadiserande lifvet och ~~ofta~~ ständiga röfveriet, åt hvilket de hängifva sig, har det varit administrationen af år 1837 som förklarat frigifvandet af alla dem, som tillhörde staten, och hade densamma befalt, att det skulle vidtagas med åtgärder för deras bosättning på enskilda personers mark."

På sidan 539 återgifver Blaramberg en passus ur Colsons bok, i hvilken författaren skänker sitt erkännande åt furst Ghikas handlingssätt.

"Kronozigenarne, hvilka i Valachiet uppgingo till 27960, hafva under sist förflutna år blifvit hänförda till böndernas klass. De hafva icke blifvit bosatta på kronodomänerna, men genom en näslighet, som är en skam för furst Ghika, har han gifvit dem åt jordegarena, åt politiska anhängare eller åt familjer, som han ville vinna för sig. Man må icke tro, att detta skatt af humanitätskänsla,

såsom en tysk tidning säger. Kronozigenarne betalade åt statsvärhet från 35 till 50 piaster, deras näring underhöll dem, och de lifnärde sig själfva. I dag äro de skyldiga styrelsen en lika stor eller större pålaga och dessutom betala de åt egarna af de egendomar, på hvilka de blifvit bofasta, afgifter flerfaldigt öfverstigande en bondes. I denna åtgärd är det endast bojarerna, som vunnit, de hafva fördubblat sina inkomster".

Utan att uppehålla oss vid denna fråga, vilja vi helt enkelt påpeka att de Grammont i likhet med Colson begå ett stort misstag. Det är i själfva värhet icke exakt att påstå, att de zigenare, som blefvo gjorda till bönder, de må sedan ha blifvit det af humanitets eller af politiska intressen, voro till ~~xx~~ antalet ~~xx~~ 27000, kronozigenare, som ~~att försik~~ ~~att~~ styrelsen år 1837 skulle hafva förklarat ~~kronozigenarna~~ frigifna~~ut~~. Endast 4000 af dem blifvit bosatta på enskildas mark. Beviset härför är lagen af Bibesco ~~xx~~ ~~lagen~~ af år 1843.

~~Af~~ enskilda personer tillhörande zigenares frigifvande och som år 1847 skall afskaffa lifegenskapen ~~idet~~ för metropolitatets, klostrens, konventens, kyrkans, offentliga inrättningars zigenare utan undantag, alla som tillhörde furstendömet

Furst Bibesco, som sedan länge intresserat sig för denna humanitära reform, och som ville, att en fläkt af frihet skulle som ett lyckligt förutseende hälsa början af hans regering, men hvilken saknade nödiga medel ~~att~~ fullborda det af frigifningsvärket, ~~hvilket~~ ~~[illegible]~~ realiserade först år 1847, ~~och~~ hvilket blef en af hans regerings hörnstenar — förordningen var den enda åtgärd, som stod i hans makt, nämligen utvidgandet af ramen för frigifningen af de zigenare, som tillhörde de enskilda, och förutt säkerställa utöfningen af denna åtgärd, skapade han en betydelsefull inbesparing. Som det sedan år 1832 existerade en kassa, kallad reservkassa, afsedd af författningen för återköpandet af lifegna zigenare och som underhålls af den hufvudskatt, som hvarje nomadiserande zigenare måste betala ända till den dag, då han fästade sig vid jorden och blef hänförd till de åkerbrukande böndernas klass och därigenom blefvo skattskyldiga under staten, förordnade fursten, att de nomadiserande zigenarne, hvilka

Redan Den 8 februari 1847 framlade furst Bibesco för ~~församlin~~ representationen i Valachiet ett förslag till frigifvande af endel zigmare, hvilket förslag äfven antags.

I betraktande af att den faktiska summan, enligt lagarna af åren 1832 och 1843, af de skatter, som zigmare tillhörande staten (vilade ~~betalade~~) är mycket liten och allsicke motsvarade ändamålet, att inkomsterna från metropolen, från biskopsstiften och från landets alla kloster, lemnade ~~för närmande~~ en ringa vinst, ~~[illegible]~~ fann man det vara lämpligt att ersätta denna brist genom en lag, som skulle befria ~~zigmare, tillhörande de~~ de till nämda inrättningarna (norände zigmare) från lifegenskapen. Enligt detta förslag skulle dessa zigmare vara likställda med öfriga fria medborgare. Beloppet af den Amfrodskatt, de betalade skulle ~~skall~~ användas utesluttande till att frikópa slafvar, tillhörande enskilda.

Enligt Artikeln I förklarades såsom fria alla de zigmarslafvar, som tillhörde metropolen, ärkebiskopen, alla kloster och konvent i allmänhet, äfvensom de under kyrkan och offentliga inrättningar stående, utan undantag, inom hela furstendömet Valachiet.

Dessa zigmare, äfven ~~lik~~som de likställda kronozigmarne, skulle vara fria och hafva rättighet att gifta sig med rumänier.

Artikeln II bestämde närmare sättet för frikköpandet af zigenare.

Artikeln III ~~bestämde~~ utsade, att skatten af de enskilda personernas zigenare äfven skulle användas för att frikköpa zigenare.

Då representationen fattat beslutet att frigifva zigenarna, svarade furst Bibesco den 13 februari 1847 bland annat: ~~"Vi hoppas samtidigt~~
Vi äro skyldiga att vid detta tillfälle uttrycka vår speciella tillfredställelse med att metropoliten gifvit med kärlek och en djup humanitetskänsla sin lofvärda medverkan för ett så betydelsefullt förslag, och att representationens medlemmar med sådan värme rästat för antagandet af en lag, som seklets anda och civilisationens framstig redan länge gjort oundgänglig."

Äfven den upproriska styrelsen 1848 sökte att tillerkänna detta civilisatoriska arbete en stor förtjänst, och det tyktes den, ~~att det vore~~ lämpligt att ~~visa~~ för Europa visa denna stora handling af slafbefrielsen. ~~[illegible]~~

~~År 1856 var befrielsen från slafvariet bland zigenare fullföljdt.~~

De 5 första artiklarna af första afdelningen behandlade de guldsökande zigenarne, de fastställde den pålaga, som de i framtiden skulle betala, nämligen 55 piaster för år, af hvilka 50 piaster skulle tillfalla. Statsvärket och 5 piaster den stad, där de bodde, äfvensom de vilker, som ~~pålades de~~ fordrades af zigenare, som anhöllo om att få höra till nämda kategori. Den 6 artikeln pålägger hvarje annan familj af kronozigenarne en skatt af 30 piaster årligen jämte prästationdet, således 33 piaster i likhet med alla hufvudskattdragande. För detta pris hade zigenarnen rätt att utöfva det yrke, han fann lämpligt med undantag af guldsökandet, som var uteslutande förbehållet dem till gruppen "aurari" hörande zigenarne. Den 7 artikeln ställer under "storost" korporationen de zigenare, som egnade sig åt särskilda handtvärk, och hvilka uppehöllo sig i städerna.

Afdelningen II är egnad åt uppbörden samt användandet af de skatter, som statszigenarne betala.

Artiklarna 12 och 13 behandla det eventuella köpet af zigenare för statens räkning. Art 12 innehåller att hvarje summa, som återstår efter utgifterna, gjorda af "vatasi" — en utgift stigande till 4 piaster för en aurari och 2 för zigenare af andra kategorier — skold användas

Resor på Sverige

Zigenare födde i närheten af Karislajo Kyrka. Sex män och kvinnor voro på ingång under ransakning för mord. Roos och Berg deras familjenamn. En af dem slappe på rymning under transporten. Begaf sig till Pojo Ämnne, hvarifrån han antogs vilja begagna vanlig sjöläganhet till Sverige. Men Ämnne herre (Linder) provenerad, gaf bud åt Karislajo länsman, som kom och knep honom. Detta skeppe på ett enart afgående fartyg. Då 2. dar blef öfverraskad kastade han öfver bord sina falska pass, som han redan skaffat i beredskap: Altså häröfver en känd Zigenarstråt till Sverige.

Reinholms pappers s. 141

Våra finska Z. snyggare än de utländska.

En zigenerska Lovisa Friman-Enroths dotter, sällade sig till det år 1887 i Wiborgs län i Säkkijärvi socken kringvandrande stora ungerska Zigenerstallskapet. En karl af nämnda följe hade friat till henne och hon lofvade att bli hans hustru, var också någon tid med honom men lämnade hela följet endast för att det var så osnyggt.

Uppgifter af Ida Enroth.

Kjerulff.

Zigmarmarin

Wilhelm { Strömfelt
Tallgren
från Sakkola

Wilhelmina Erhig
Lunmäki

bara
{ Johan Robert.
{ Alexandra Wilhelmina

Johan Ahlgren
Orimattila

Karl { Lumbelin
{ Blomrus
Sorain

Maja Stina Nygrén

Ing. S. Bergroth meddr.

I Kenru fans en zigenare, som ej gjort annat än gick från den ena Bergroth (präst) till den andra förrätt rensa deras tobaksgipar och därmed lefde han.

I samma socken fins ännu en hel zigenarby

Med. Kand Ismael Olsoni meddelar att i hans ungdom på 80 talet en zigenargosse som hade förvillat (irrat) sig från ett följe anlände till Kronoborg, där han vistades hos Olsonis en tid. Han yppade åtskilligt om zigenarlifvet bland annat något om språket som Ism. Olsoni lärde sig men numera glömt. Bland annat märkligt som han omtalade var en berättelse att hans mor blifvit svårt sjuk och att hon, som redan var en äldvestigen kvinna blef ifölj därof att hon ej mer egde krafter att följa med de öfrige dådad och begrafvas, hvilken handelse gossen här i fråga mindes. Han nämde dessutom att detta inträffade i den ödemark af Kronoborgs socken, hvarest denna socken sänder en kil in i Parikkala och Jaakimvaara socknar. Hon torde blifvit ihjälklubbad och begrafvas på samma ställe.

803.

I Sordovala trakten blef en Järig gosse uppfogen af ett Herrskap och uppfostrad genom undervisning och annan god vård. Vid 12 års ålder fann han likväl ett efterlängtadt tillfälle att sälla sig till något Sigmarsällskap och förvann för alltid.

737. I Uskela ett hemmansfalk i osämja. Hustrun önskade tillvinna sig mannens kärlek. Några genomströfvande z. som hade utspionerat deras hemlighet infinna sig hos den ensamvarande värdinnan, utmåla med hycklad hjärtligt deltagande hennes stora olycka och säga sig beredda att att återknyta det brustna kärleksbandet. Glad emottager hon anbudet. Såsom nödvändigt vilkor bestämde z. ett midnattsmöte mellan den och värdinnan, hvarvid mannens och hustruns alla dyrbaraste nipper och kläder borde framtagas förutt vid förtrollningens mysterium invigas. Med hvad ceremoni denna försiggick, förtiger historien. Men samman var den att all nämda egendom skulle i 2 månader till samma midnattstid stanna i zigenarnes igo förutt ytterligare befästa deras respektiva bärares kärlek. Den utsatta tiden gick förbi men hvarken kläderna eller zigenaren låta höra af sig. Hustrun som emellertid bibliit sokan hemlig nödgades ordna upptecka hemligheten, om kärleken återvände mellan makarna förtiger och historien.

755.

Ovanligt drag att länge kunna hålla ut på ett ställe.

Tjenarinnan Maria Charlotta Degert (tydl 2. namn) född 1832 erhåll 11/6 80 Husk. Sällsk:s hederstecken för 22 årig tjenst hos prof Jak Ludv. Runeberg och efter hans död i sterbhuset, under hvilken tjenstetid hon med oförträttad hängifvenhet skött såväl prof Runeberg under hela hans långvarige sjukdom som professorskan R under de lidanden som fört henne i grafvan.

Strunk stg. II s. 542.

Grefve Arnfelt säger att i Uskela finns en blind 2. som blifvit blind i att modern baststungit igal för att hon skulle uppvecka medlidande.

R. 938. vitlyftigare

Fröken Gamberg omtalar att ungefär 3 km från Mukros på andra sidan om Uhäelf finnes ett ställe, där zigenare alltid samlas. En hemmansegare i samma socken hade sommaren 1896 ej villfarit någon zigenarnas anhållan, hvarpå de hotade att komma att hämnas. Så skedde äfven ty då mannen följande dag skulle gå till hagen efter sin häst befanns denna vara alldeles vild han fick slutligen fast den samma, men den sparkade till den grad att han föll omkull och blef sparkad af den så att refbenen krossades, blef dock vid lif. Folkets allmänna tro härefter var att zigenarna hade trollat hästen. Fruktade mycket zigenarna.

Ganander hade samlat zigenarord, men efter hans död hade såväl dessa anteckningar som alla hans öfriga af efterkommandena förstörts.

~~Kodat~~

I september 1895 kom ett möhrickt zigenerfölje på omkring 30 personer från östra och lägrade 6 km utanför Wiborg. Det hade för länge sedan tågett ut från sitt fädernesland och vandrat för det mesta i södra Ryssland, i Krim och Kaukasien. Det kom ej längre att till Viborg, var visserligen på väg till Norge men årstiden och landets fattigdom och glesa befolkning var orsaken till att det beslöt att vända tillbaka till Ryssland. Höfdingens plötsliga insjuknande föranledde Sock en vecka uppehåll under hvilken tid fårf dagligen någon tid visstades på lägerstället. Som alla zigenare var såfom dessa yttersta musikalisk och färde med sig åtskilliga instrument. En harpaspelare som här i Finlands ödsliga skogar vid lägerelden ofta lät sina omältande melodier förklinga skörda af någon annan än medlemmarna af familjen är numera anställd i Petersburg och har utbytt sitt naturlif mot ett kulturlif i en verldsstad, få se huru länge han kommer att hålla ut en sådan stillasittande tillvaro förrätt återgår till den fria naturen. En atar öfverraskning var det för fårf att höra att samma följe jämnt ett år senare på samma ställe i östra Finland där det ett år tidigare lägrat begifvit sig österut utan att någon vetat af hvarifrån det kom och hvilka vägar det hade passerat.

Detta zigenerföljes vistelse den ena veckan i trakten af Viborg finnes skildrad i Nya Pressen af fårf.

Kodar

Ett bulgarischt sigmarfölje af ungefär 50 personer kom i november 1894 till Viborg bodde i byggningar, halfva antalet i Hicka och andra halfva i Sarvali. De förtunnade kärl och spädde. Voro synnerligen osnyggan. Besöktes många gånger af förf. som erfor att de några år däröfvinnan hade begifvit sig i väg från sitt fädernsland. Genom hela Asien hade de tågat till kinesiska gränsen som de öfverskridit och sedan tvärs genom Kina ständigt förföljda men delvis åfven välbemötta af kinesena begifvit sig till Vladivostok, hvarest de dröjde en längre tid. Härifrån återvände de genom hela Sibirien och europeiska Ryssland och anlände slutligen till Viborg. De hade ännu med sig en säck full med kinesiska silfverpengar. En mig kvinna i sällskapet var albinos med alldeles hvitt hår, ögonen voro dock normala. Intressant var det att höra om denna sigmarkords sandringar, som ej blott genomtåget ~~tvänne~~ några riken utan tvänne verldsdelar. De dröjde några veckor i Viborg, och begäfva sig härifrån vistaret. Till Helsingfors fingo de ej komma, men utanför Tavastehus hade de lägrat, denna var den väntligaste ort de besökt ty härifrån torde de blifvit med kronoskjutts återförda öfver ryska gränsen. Förf. sig dem ännu ingång i Viborg på väg återut, men då voro de alldeles modfällda och bedröfliga till sinnes. Under sin första vistelse i Viborg hade de till och med på väldsamt sätt tillnarrat sig pengar, genom sina spådomar. Äfven vid kittelflickoryrket hade de handlat värligt.

R. 167.

Z. Q i Lappajärvi, en Kemmansegare har mycket god renomé om sig i han beklagar att hans som blir en skaf. En 2 känd för att göra de ypperste chaiser.

169. Z. Kapra 2-3 hustrur på en gång. Inbördes gräl dessa emellan straffas handgripligen och det ofta med pumkko.

175 Uppträdandt pockande, Männen 2-3 hustrur. Männen satto vid bordets högsäte för sig, hustrurna i nedre ändan och hemtade upp åt de förra af fatterna de bästa bitarna. De hade och en dräng af deras stam, han blott passade upp under måltiderna. Sin hade de med sig. Hustrurna tigga att möjligt. Männen afbryta den stundom på finska: "mita sinä niin pyydät, kyllä emäntä muutoinki antaa" men talo på sitt språk motsatta ord. Rautasalmi.

R. 165

Intet exempel skall gifvas, att någon zigenarska skulle tagit lifvet af sitt barn. Hvilket visst är anmärkningsvärdt, då öfvergifna kvinnor oldrig få mannens hjälp till barnens uppfostran.

173. Gå längs byavägar och gångstigar. Från Tfors till Wirdois om vintern gå de öfver Näsijärvi till Teisko. Derefter följa de ända fram en ~~god~~ hemlig gångstig hvarunder de blott besöka par vissa hemman.

190 Fr. Wendelin hade år 1844 i sockenarna Kring Kajana träffat några tiotal 2. ditkomna i Juli förätt fiska. De voro ännu nordligare ifrån hemma de begärte eller tago nolens volens af bönderna hvad de behöfde. Förde svin och grisar med sig.

R. 719. I Helsinge byggde 2. „Tattarvägen" = vägen mellan Keimby och Lappböle, ½ mils väg, en krokväg som numer ej begagnas utan är uträtad till allmän landsväg. åt Nurmijärvi begagnas äfver Mårtensby gästg. Luktabacka och Keimby urspr. kolonister fr. Ripu, nödgades förut fara genom Ripu by till H.fors. Ligg hittade dörfär på nämda ginväg från Nurmijärvi sidan.

728. [illegible]

735 Namn.

55. Döda och begrafva sina gamla.

"Pietin hauta" vid Haavisto i Birkkala tror traditionen vara en sådan dödad och begrafvens zigenares graf.

Jagades i Hameenkyrö bort från gården genom framsatt självdödt halft svin, som sparades enkom för zigenare. Men Z. kände på smaken, upphörde snart att äta och yttrade blott: "Ei se oll hyvän lihaa, kuin vairaiselle paljo annetaan.

109. Bota sig själfva för syfilis. En starkt inficerad kom till F.hus fängelse. Begärte befrielse från dr Amilons kur. Botade sig själf inom 2 veckor genom varma karbad på qvesris eller qvesgräs, som växte på vallarna och själfkokad dekokt på detsamma.

I Kenru är i Loukko en Z. som i omk. 10 år varit en driftig jordbrukare, olik således andra Z. En annan eger ett hemman, men är vagabond.

Hagert här ha torp och hemman så väl i Leppävirta som i Maaninga, har i Maaninga par rum för egen räkning, men en landbonde sköter hemmanet.

Kapellan Jäderholm i Kuopio uttog från länsköktet en dräng en Z. som flera gånger för lösdrifveri på alt större skäl varit insatt, sist på åter något längre tid. Som Z. för guds skull bad därom och mannen egentligen icke var känd för något brott eller någon oart, gick J. in på försöket. Från Johanni till Kuopio höstmarknad tjente han utan klander, och hade därunder egen häst, hvilken under tiden varit hos hans kusten, men en förswann han i obekanta öden.

R. 149

Finnarnas aversion för giftermål med zigenerskor.

I Haapajärvi upptog en Zigenen ett nybygge och arbetade flitigt utan att visa vandringslust var gift med en zigenerska och så hon huslig. Zr. ströfvade visst hos dem, men han visade sig icke dem benägen. Länsman kunde med all skäl förorda honom hos länsstyrelsen så ett han fick immission. Han hade ett enda barn en dotter. Åt denna ville han taga till sin mäg någon Finne och skulle åtnöjt sig tillock med med hurudan finne som helst, men så stor var abenägenheten att gifta sig med zigenerska, att hon ingen finne fick utan slutligen blef gift med en zigenare hvilken lämnade hemmet på fäfot och ströfvade såsom andra.

R. 155

Tigmarse Rantalampi

Der bodde Balthasars familj med 2 söner och 2 döttrer, Ulla och Kaisa. Döttrarna lefde sin tid i tjenst ogifta. Ulla tjente på Varismäki. På hemmanet hade hon betingat sig att hålla ~~för~~ sin egen häst, hvarmed hon reste på marknader såsom andra hevoishujarit. Var äfven kuohari. Var förmögen och ärfdes af systern Kaisa.

Reinholm 146.

R. 179. Zigenare i Tavastehus under Tallgren. omkr. 1820.

Rädda för lik, detför placerade i ett rum under librummet. Då T kraftigt skulle inverka på dem stötte han med käppen på librummetaket, hvarvid 2. strax yttvade interjektion af fasa. T.hus 2. voro rika. Rykte trodde sig med visshet veta att de i 1808 års krig plundrat döde på slagfältet, således som schakaler. De hade både pengar och pieger. Tallgren lät dektigt bastanera i Sibbo ströfvande 2. men från Christinas tid lefver ännu minnet, huru man begagnat sig af då gifna rätt att straffa dem till döds.

183. Man får döpa 2. barn, de begära deras konfirmering, men yttersst sällsynt är att äldre zigenare-personers begrafning begäres. Man kommer då med mängen att tänka. Hvart och hura göra 2. af med sina gamla och en nog allmän opinion är att de af dem sjelfva begrafvas i skogarna. Bäckwall.

189. Viktis 4 hjulig vankuri förespänd med 2 pästa. Dupå vo barn pack och saker. Äfven handas är följde dem.

190. En Z. med utstående öga chloroformerades af Törnroth och ögat uttogs alldeles. Mannen var derafter yttersst förargad och begärde sitt öga tillbaka. Fr. Wendelin hor. H.fors ej känt prostituerade zigenerskor.

S Somero torde förekomma blandning mellan finnar och zigenare.
S Nilsiä är familjen Farin af zigenarhärstamning.
S Hirvensalmi " Hurri " " — — —
S St Johannis och Gustaf Adolfs socknar fins zigenarblandning, i Artsjö(?)
i Lusnijoki (?) i Salmis
Befolkningen i Ala-Härmä är zigenerisrad, medlemmar af följande familjer
äro mycket mörka (svarta ögon, svart hår): Perämäki, Ojala, Wallin, Mäenpää,
Isotalo, Rarki, Onnela m. fl.
I Pudasjärvi är slägten Rantio antingen zigenare eller jude.
Blandning ämne i Rankaanpää, Homants, Wiborg, Mäntyharju.

Rektor Ahrenberg hade en zigenarflicka hos sig som
synede.

Vägen från Malaks kyrka till Allmänna stora postvägen som efter år 1763 byg des genom öfre delen af Malaks, kallas ännu allmänt "tattarvägen", emedan en Zigenare säges varit den förste som vandrat den.

Malax enser Statsark.

1894. 14 XII Uusi Suometar nro 292.
Reinholms papper p. 55

En prost i någon socken i östra Finland hade under senaste decennium låtit för tvänne zigenare stå på svartbänken i kyrkan till straff för någon förseelse, men hade glömt att anmäla detta åt den tjänstgörande kaplanen, hvarför denne vid gudstjänstens slut ej befattade sig med de båda zigenarna hvilka han dock nogsamt märkte. A Följande söndag uppkamtade desamma åter förett utstå sitt straff. Prasten hade då endast sagdt att ni är sådanen skurkar allesammans att ni borde få stå hvar söndag. Hörr hade sålunda dessa zigenare blifvit underkastade tvänne gånger ett straff som de endast engång blifvit dömda till.

A Bergroth

Fröken Anni Svan har ett påtagligt zigenerutseende mycket mörkt hår, mörk hy, ljusare ögon, nästan karakteristiska, sättet, gesterna rörelserna att tyder på zigenerhärstamning

En vis student Roslöf har ett ovanligt mörkt utseende nästan som en mulatt, dragen pinima endast obetydligt om zigenare.

Fins det zigenerblad i Familjen Björkman? En Fröken Björkman mycket svart, Rosenlevs härstamma från Björkman.

Ingeniör Bergroth meddelat, att i Elsas(?) under hans barndom fanns en märkvärdig gammal zigenarkarl, som alltid till och med om vintern gick utan hatt på hufvudet; han var mycket lierad med familjen Bergroth medan han räknade den också till zigenarsläkt, och samtliga medlemmar af nämnda familj medgifva sin härstamning från zigenare. Han anser att de i tiden 1600 talet kommit i Lojo (ungefär), att bland de nu lefvande finnas åtskilliga som bära outplånliga karaktärsdrag såsom utseendet hos hans andra fru född Bergroth, hennes syster, och hennes bror en präst, hvilka hvardera voro mycket mörka.

Föröfrigt framställde han ett antagande att Yrjö Koskinens första fru född Friberg dotter till en präst skulle varit af zigenarhärstamning; hon är mycket gammal nu, var svart, brunett; en landtmätare(?) har ett mycket mörkt utseende. Ej omöjligt att namnet Friberg har något att göra med zigenarnamnet Friman, hvarsom äfventyrligt användt af hela familjens härstammande från zigenarstadiet. Friberg är zigenare

Paha Pirjo ei kelvannut Jumalalle taivaasen, eikä pirulle helvettiin. Teki pirulle helvetissa niin paljo kiusaa että ajettiin pois — ja toi maahan myötänsä 7 kuormallista Mustalaisia

Reinholms papper.

I Kaukonkylä i Kittilä är enbefolkning af påfallande svart
hår, ögon och hy och intill sednaste tid hafva dess inbyggare
gift sig blott inom sig och ej från andra byalag. Huruvida
de äro af Zigenar-ursprung är osäkert.

Reinholms papper.

Öfvertygelsen hos Zigenarne, att de af Skaparen äro bestämde att
dana de till sitt kringirrande lif och att beredandet att förnå
dem till annat lefnadssätt är att strida mot Gud och Guds
vilja. Derom deras ordspråk "Ei meidän pelto loista".

Säga sig vara Kains efterkommande, dömda till att vandra.

Reinholms papper.

54.

Mustalaistie kallas den väg som från Tammerfors går längs Pyhäjärvi (Nahjärvi) strand, synbarligen först begagnad förätt parallelt ~~kringgå~~ kring- eller förbigå skansarna i Pispala genom hvilken by, 4 verst från Tammerfors allmänna vägen går.

1894. 14 XII Uusi Suometar nº 292.

Reinholms papper p. 54

55.

Zigenarna hafva genom Karelens öfre socknar bonat sig egna vägar till Kajana län. (Guvernör Ramsay)

1894 14 XII Uusi Suometar nº 292.

Reinholms papper p. 55

Mellan Kausti och Ullava genom Höyhäjoki by, 3 dryga fjärdedelar till Ullava träsk finnes ej annan väg än en usel polku, hvilken Zigenarna först tycks beträdt, och utstakat genom att bryta kvistar på träden därinvid, eller genom att här och där på gångstiger fälla nefverbitar och andra småsaker. Däraf kallas stigen Mustalaistie. (Reinius.)

Mellan Ullala och Tohvlampi genom djupa vilda skogen blott leder en 0/4 mil lång Mustalaispolku. (Reinius.)

Mustalaishiekka kallas tomtplatsen för Ventelä i Mohla.

Reinholms papper p. 54. Uusi Suometar 14 XII no 292. 1894.

Hertig Johans på Riksarkivet i Stockholm förvarade "Diarium 1556-1563" nämnes för den 5 april 1559 "Till Joen Wästgöte att förtaga Tattarnes otillbörliga Handell, och dem derföre fängzligt anhålla"

Bonnauson Hist. Arkist. III p. 197

Reinholms papper.

Zigenare 8 personer, man, hustru, 3 söner, 3 döttrar komne från Tyskland öfver Danmark, Sverge, Haaparanta till Finland 1879. Grepos i Jorois, där de bedrifvit ofog. Förpassades $\frac{29}{10}$ 79 af St. Michels guvernör till Wiborg och affördes $\frac{31}{10}$ från Wiborg öfver gränsen jemte sina 6 hästar och åkdon.

Reinholms papper 789.

I Förläningsregistret på Åbo slott från medl. af Sept 1599 - Sept 1600 förekommer bland "Fongar i 37 veckan (Svarta) Tattar för tiufferij - 3 I 38 veckan sutto ännu på slottet desse Swartt Tattar. För 39e veckan är antecknadt "Swartt Tattar - 3. Den Ene bleff ophengd den 16 Juni och 2 släftes den 18 Juni.

I Förtäringsregistret på Åbo Slott 1601 omtalas en Mosis Tattare i 25te vecka ifrån den 25 Mars.

Senats arkivet.

Reinholms papper

A Bergroth. Murman var af zigenarföräldrar. Han blef student i Helsingfors, men ifrån under hans studenttid lefde han som zigenare, ty han flyttade ständigt från ett ställe till ett annat ofta utan att ens öppna kappsäcken. Kände ej till hans senare öden.

Th. Sælan om samma person att han blef präst och skref ett pietistiskt arbete. Om jag ej missminner mig nämde Sælan att han begaf sig som präst till Österrojsprovinsen.

Rektor A Bergroth meddelar att (i Hollola eller Asikkala?) finns en egendomsegare, som hade en zigenare, som torpare. En gång stals af ~~honom~~ Egarem två hästar, hvarpå denne kallade torparen till sigenk sade att det var hans anhörige, som hade stulit hästarne och att denne därför bör söka få den tillbaks. Zigenartorparen sade att han nog skall få hästarna men att egarem bör gifva en häst åt honom till hjälp tig med sitt ena kunde han ej återhemta dem. Egarem gick in härpå och så begaf sig torparen i väg med två hästar och dröjde borta några månader, hvarför egarem var öfvertygad om att hans häst hade blifvit på den vägen. Men en dag uppenbarade han sig med de stulna hästarna, som han återlemnade att Herr. Då denne frågade honom huru gingo de andra zigenarna in på att lemna bort dessa svarade han; de gjorde det ej men jag stal hästarna af dem och på detta sätt återfick jag dem.

I Kenne dog en ansedd gårdsvärdinna och samtidigt en gammal zigenare. Värdinnans
stoft fördes storstäkligt till kyrkogården och följdes af en mängd Händer och ständspersoner.
Då sedan zigenaren skulle begrafvas märkte man att man hade förvellat kistan.
Härom har Magister Soini (Haffrin?) undarbetade i Suometar skrifvit en skildring
i någon kalender(??).

Dr Forsström(?) i Sordavala upptog en zigenargosse hvilken äfven lärdes läsa och skrifva, vid mognare är begaf han sig på färd men kom till baka i arbete efter någon tid Numera lär han vara på ständig vandring

Emil Hasselblatt meddelar att allmogen i norra Österbotten känner till Zigenarnas hemliga signalsystem. De vista tecken på gårdsgårdsstörer och på träd, som utmärka om hyn kan besökas eller ej om där finnas arga hundar o. d.

Kaarlen eller Otto Wilhelmin pörka

Johan Lunderg eller Lindström

Fredrika Lundberg mor

20 ö.g. Mina Nyman

Lindberg Hoskajoki Åbo

Forstmästar Hoagberg hade uppfogat en Zigmargosse. Han rymde sedan och sen dess har han aldrig hörts af

Äfven Senator Hoagberg hade en Zigmarflicka från Nygårds uppfostringsanstalt som tjänsteflicka. Gick sedan till ett annat herrskap därifrån han torde ha rymt och blifvit Zigmarska igen.

Meld af Senator Hoagberg

Giftermål med syster

En Matti Kärkänen lefver i konkubinat med sin syster. Han torde nu ströfva i Savalaks. De andra zigenarna ogilla denna förening (mähanda endast de hyggligare och mera hyfsade af dem). Bara finnas; huru dana, är okändt

Till ett aflägset, djupt i skogen beläget torp i nordöstra delen af St. Johannis socken kom ett följe zigenare några dagar före jul 1895. De erhöllo kvarter. En ung karl af följet var svårt sjuk, huntades in i stugan af de andra och lämnades där. De andra anade dål, att slutet var nära, dröjde därför endast en kort tid på stället och begafva sig därför i väg, lämnande den sjuke i bondernas vård. Denne i lungiinflamation svårt sjuke zigenare aflad äfven i stugan efter någon dag. Hans hror från samma socken kom tillstädes och tillsammans med den finska bonden fördes liket till St. Johannis där det begrafs på kristligt sätt, ty denne zigenare var döpt och hade klaragrapper. Då detta skett, strömmade zigenare från olika trakter till gården, alla visste hvad som hade inträffat, alla kommo från olika håll. Det var dagen före julkvällen som äfven förf kom till torpet och därstädes sammanträffade med åtskilliga individer af nämnda slägte och här erhöllas de detaljerade uppgifterna öfver tilldragelsen, såsom de för den döende flyende zigenarnas handlingssätt. Hvad som dock blef en gåta var huru alla dessa andra så snabt hade fått rede på dödsfallet och hvarför de kommit till orten, var det förutt af befolkningen få närmare uppgifter om den dödas sista stunder, eller förutt erfara hvart liket blifvit fördt. Men den zigenare med sin hustru som hade huntat den sjuke dit, kom aldrig tillbaks. På de därstädes församlade zigenarna märktes ej någon sirskild kansla af sorg, visserligen voro de något alvorsammare, men äfven häftiga utbrott och slagsmål förekommo. Det var den enda gång förf. har varit i en dylik situation och medgifvas måste att zigenare aldrig förr visat sig så outgrundliga som denna gång, måhända af den orsak att där funnos sådana individer som för förf voro alldeles okändo, gåtfulla individer som ej ha några som hälst prästhetyg, men likväl kunna ivra omkring i socknarna koning Viborg.

Öfverdirektör Alexis Gripenberg meddelar, att då han år 1893 var rest till Kolajärvi hade därstädes om sommaren under höbergningstiden zigenare 6 man och 2 kvinnor skendrat 10 gårdar, medan befolkningen var på längt aflägsna ängar sysselsatta med höbergning. Dessa fasttagas och fördes till Kemi, som var närmare Finland. De fastbundas med rep och fördes oförsiktigt nog endast af 2 förare, hvarunder kvinnorna afskuro repen och de sluppo fria, den ena af fångförarna återsåg man aldrig mera, rykte förmälde att han blifvit mördad, men i bevis kunde det aldrig ledas. Dessa zigenare fördes sedan till Uleåborgsfängelse, en af dem blef öfverbevisad, att han hade stulit, fick godtgöra det stulnas värde genom fängelsesittning på Sörnäs, då var ännu den nya straffloga icke införd. Han hette Längström.

Samtidigt som dessa voro å Uleåborgs fängelse, var där insatt en zigenarska Längström för lösdrifveri från en annan trakt. Då Gripenberg besökte kunne i kunnes cell hade hon på något sätt erfarit, att där i fängelset funnas andra zigenare, hon sade åt Gripenberg: "skulle Herrn vilja säga mig en sak". Hvad, hon svarade: hvad hete de andra zigenare här i fängelset, dåspå fick hon likvär ej något svar. Hon skall ha varit 14 år gammal men Gr. säger att hon såg utan som 24 år, var ovanligt vacker enligt Gr.

Tattarbacken i Borgå.

Bellarby i Svartå sn kallas Tattarstaden.

Statsrådet Boxström medelar att i Savolaks voro sigmarna af allmogen fruktade, att om de begärde något gaf det alltid åt dem det ifrågasattes ej att mer dem det begärda, det gjordes af fruktan för hämd af dem, man trodde, att de skulle bränna upp gården om man blef ovän med dem därför gaf man dem ut helt bröd eller hvad de än begärde. De voro sämnda tälda af allmogen.

En antechning i Kesälah Fors:s Tabellbok för 1751

Flickebara bortfordt af onda andar.

1842 B. T. no 16

Tattara torp, Tattaramaa i Hongola Nordsida

Rogaler Tschan 26-27. 1840. Übers. v. Fr. Casca

Man bemerkt einen Zug interessanter Melancholie, hauptsächlich bei den jugendlichen Figuren-Gesichtern, welche die Jahre der Mannbarkeit noch nicht überschritten haben. Ich habe gar häufig Kinder gesehen die wahrhaftig liebenswürdig und herausprechend waren. Nur das Leben verwandelt diese von Natur schönen Menschen und theilt ihnen ihre ganze Widrigkeit mit, die sie in spätern Jahren mehr furchtbar und abstossend als ekelhaft macht. Unverschämtheit Schlauheit Entartung und alle wilden Begierden zeichnen das wüste Leben auf das Angesicht dieser Menschen deren Lebensweise von dem manchen Thieres wenig verschieden ist. Indessen sah ich auch Greise, welche bei einer regelmässigen Lebensart und Auszeichnung in der Gesellschaft die sie zu ertrotzen wussten das Bild sehr schöner Männer und Greise darstellen.

L. 237.
25 Φ 262 ögon

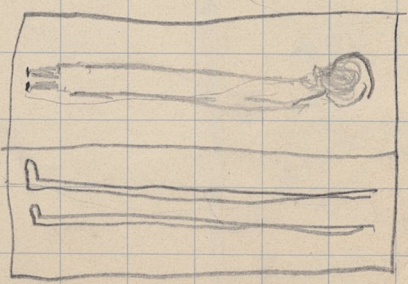

Rog. s. föreg. cit. sidn.

Im Allgemeinen ist die Gesichtsbildung der Z. voll Ausdruck und auf ihrer Stirne, die ein glänzendes schwarzes Haar beschattet, liest man Züge einer tiefen Schwermuth, ihr schwarzes Auge strahlt unter dunkeln Augenbraunen von einem düstern Feuer und das ganze Gewicht des traurigen Looses eines heimathlosen Volkes scheint schwer auf ihrem Geiste zu lasten. Mit einem Wort dies Volk hat etwas Leidendes in seinem Aeussern und dennoch zeigt der Blick der Männer oft einen kühnen und unternehmenden Geist.

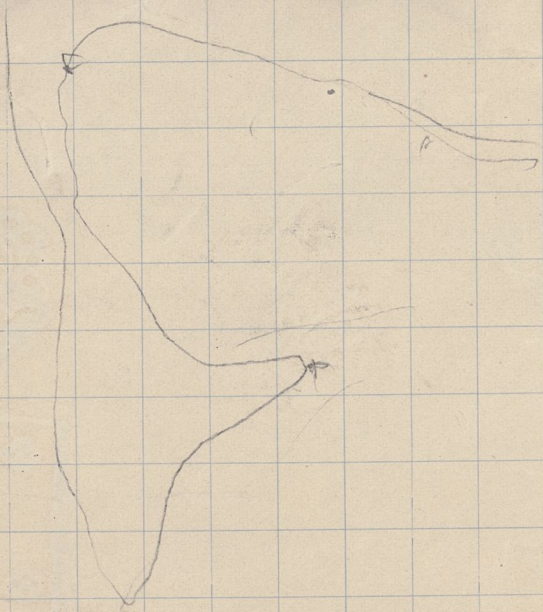

Zigenare i Mäntyharju 11/2 63.

Svårt är att omtala, men värre att lida det omak och de skador man hos har af dessa "landets värkliga" zigenare, som stryka omkring från gård till gård med barn och blomma.

I vår sockens böcker finnes ingen sådan skrifven men de sägas stå i bak och försvar hos några bexutne herremän i Sysmä. Hålle desse dem då åtminstone vid arbete och låte man dem icke löpa i utsockner, människor till men. Detta svåra år är man nog dessförutan öfverlagen af tiggare.

Kapellan Grahn i Korpilaks skall tvänne gånger varit åsyna vittne till Zigenares beråd att i vak dränka sina gamla.

Matkaretket kuinka vaarallista oli meidän kulkume, kuinka monta vastusta oli pahalta Pesolan Kassulta mina olin kyllä kaiketi murhelinen, minun matkatoverin tähden, kuinka kallis oli se minun mielestäni minä olisin antanut vaikka minun henkeni hänen tähden, sillä minä meinasin että minä olin oppimata vaikka olisin kuollut siná päivänä, sillä minä en saattais valtiolle mitään Tietoa, sillä meidän vaivat olisit menneet hukkaan, kun olis Pesolan Kassu tappanut minun toverin, sillä minä olin uskollisuuden tähden saatta mennä vaikka Pesolan Kassun teuraksi. Taas minun tuli mieli kuin saattaa niin arvokas mies niin alhaiseksi panna itsensä, että Pesolan Kassun käsiin. Minä meinasin taas, että onkoha meidän pantu valtiolta kaska herra kärsii niin paljo vaivaa ja levotonta yötä ja pahaa puheta, minä olisin lyönyt, minun matkatoverini esti minun ainaa pahaa puhumasta, sillä hänen hyvä-tahtousa kaikki voitti. Minä kun katson hänen suloisia silmiä niin minun mieli tulee kuin minä saan olla niin häiy kuin minun herrani on niin suloinen kaikki pahoja kohta, jotka hänelle pahaa tekevät, sitten minä taas katson hänen päälle ja aloin miittiä kuin hän

heitti itsensä niin vaivalaiseen tilaan, kuin hän oli herramies tämmöistä alhaisuutta näkemään. Sitte taas minä katson hänen päälle kuin hän oli niin viisas että hän kaikki kuhteli ystävällisesti niitäkin, jotka hänelle pahaa saivat. Taas minä katson hänen päälle kuin hän oli viisas, kun tuo Pesolan Kassu meitä vankisi. Minä kun olisin hänen siassa niin minä kaikki kostaisin mutta hänen mieleistä ei tullut kostohimo millämkaan. Minä ajattelin kuinka minun herrani kärsii niin paljon kurjuutta ilman palkata, kuinka hän on viisandella lahjoitettu, kun hän katsoo ihmisen päälle niin hän tiesi mitä se meinas, minä luulin että hänellä oli silmät takana, koska hän tiesi mitä toinen meinasi, että mustalaiset tuumasit mikä mies tämä on koska hän näkee mitä me tehdään täällä takapuolella niin he kaikki pelkäsit häntä, minä taas heitä lohdin että, älkää pelätkä sitä, hän on suloinen teille. Minä huomaasin miten suuri viisaus oli hänen päässä, koska hän huomaasi ottaa kansansa, samasta suvusta miehen, Minä taas tuumasin hänen viisautta ja hänen rohkeutensa että ei mitään pelännyt, vaikka olis surma taikka vankeus, niin kuin se olikin koska Pesolan Kassu tekikin, että hän meitä vankisi kuin suuren pahantekijän

Hvva Thuluff kaikki kärsi, kaikki hän tiesi, kaikki hän ymmärsi, kaikki hän hyväksi otti. Kaikille hän oli hyvä, hän oli ylimielinen mies. Hänen kulkuretkensa olivat hyvin onnelliset, ne kävivät niin kuin hän tahtoi, mutta monta vaarallista seikkat oli hänen tiellä tapahtunut korka hän oli niin kärsinyt. Hän oli luotu syntymäpäivästä siihen ihmiskansan olojen tutkita ihmisten viisautta näen, mutta hänellä oli erittäin suuri viisaus.

				364
Ruskeala				16
Berg				9
Hagert				4
Kärkkänen				2
Axelsson				1
~~Summa~~				
Impilaks				53
Blomerus				37
Berg				14
Bollström				1
Nikkinen				1
~~Summa~~				
Sordavala				104
Blomerus				46
Bollström				33
Hagert				14
Walerius				11
Uguniemi				20
Hagert				8
Nyman				7
Lundberg				2
Blomerus				1
Isberg				1
Korp				1
Hiitola				19
Bollström	2	3	1	3
Hagert				14
Enroth		1		1
Åkerlund				1
Kirvus				11
Lundberg				10
Hagert				1
Pyhäjärvi				2
Bollström				1
Enroth				1
Sakkola				15
Åkerlund				7
Tobin				5
Lundberg				1
Friman				1
Dahlgren				2
Jääskis				6
Isberg				3
Kärkkänen				3
St. Andreæ				10
Hagert	2	3		5
Friman	1	1		2
Dahlgren		1		1
Hedman		1		1
Lundberg		1	1	1
Mola				8
Lind				8
Nykyrka				10
Häger				10
Kivinebb				12
Korp				11
Wallerius				1
Björkö				8
Gustafsson	2	1		3
Korp	1	1		2
Lind		1		1
Nikkinen	1			1
Wallentin				1
Friberg	1			1
Palm		1		
Wiborg				70
Palm				11
Lundberg				21
Hedman				7
Enroth				7
Korp				6
Erling				5
Hörman				3
Blomerus				3
Friman				3
Nyman				1
Schwartz				
Åkerlund				1
Ovist.				1

	155
Säkkijärvi	89
Åkerlund	48
Hagert	19
Isberg	5
Lind	5
Nyman	2
Ahlgren	1
Asp	1
Blomerus	1
Enroth	1
Erling	4
Lundberg	1
Tobin	1
Joutseno	3
Grek	2
Lappee (Namnlös)	1 / 4
Ek	3
Palm	1
Ruokolaks	20
Nyman	16
Blomerus	2
Florin	1
Wahlström	1
Savitaipale	28
Lundberg	13
Nyman	12
Grek	1
Åkerlund	1
Namnlös	1
Willmanstrand	1
Lundberg	1
Luumäki	6
Erling	6
Walkeala	4
Asp.	4
Tittis	29
Ahlgren	13
Zitron	10
Lundberg	3
Friman	1
Hagert	1
Wallentin	1
Orimattila	13
Klarin	8
Wilenius	2
Sibylla	2
Roos	1
Perno	5
Berg	4
Klarin	1
Helsingfors	3
Roos	1
Lindqvist	1
Schwartz	1
Karis	4
Frisk	3
Lindqvist	1
Nummis	19
Roos	11
Lindström	4
Heribert	2
Chydenius	1
Frisk	1
Kiikala	11
Roos	11
Karinais	1
	1
Pusula	1
Roos	1
Koskis	1
Palm	1
Siikais	5
Grönstrand	3

Åland	1
Flink	1
Honkajoki	9
Grönstrand	1
Lindberg	3
Lindros	3
Palm	1
Wall	1
Påmark	9
Santalakso	6
Nordling	1
Peltoniemi	1
Rosenvall	1
Sastmola	6
Grönstrand	5
Erling.	1
Tammerfors	2
Palmroth	2
Somero	18
Palm	11
Namnlös	5
Lundvall	1
Nelva	1
Tammela	11
Lojander	5
Erling	4
Wennström	2
Nastola	8
Asp. Namnlös	6
Nikkinen	1
Palm	1
Ruovesi	14
Sysmä (Forsh. Lindström Palm Palmroth 5)	40
Wallentin	17
Lundberg	9
Ek	8
Hedman	4
Berg	1
Lindström	1
Gustaf Adolf	40
Hedman	16
Borg	21
Berg	1
Grek	1
Lindahl	1
Joutsa	8
Hedman	4
Bergman	3
Namnlös	1
Hirvensalmi	12
Ek	11
Wallentin	1
Kristina	16
Grek	8
Högman	6
Lundberg	1
Ek	1
Puumala	1
Grek	1
Sulkava	2
Sederholm	2
Säämiki	12
Nyman	9
Namnlös	3
Heinävesi	13
Nikkinen	6
Florin	4
Hagert	2
Grönfors	1
	194
Bräkylä	10
Bollström	8
Axelsson	1
Nikkinen	1

Ahlgren Tittis 13 Säkkijärvi 1
Asp Walkiala 3 Säkkijärvi 1
Baltzar Raudalampi 16
Berg Perno 4 Ruskeala 9 Impilaks 14 Slomanits 8 Rautavaara Juga 4 Ruovesi 2, Sysmä 1, Libelits 1, Pielisjärvi 1, Hirvensalmi 1
Blomerus Impilaks 37 Bordavala 46 Ruskolahs 2, Uusimaa 1, Säkkijärvi 1
Bollström Sordavala 33 Bråkylä 8 Niitola 3, Tuusniemi 1, Kestila 1, Impilaks 1, Pyhäjärvi 1
Borg Gustaf Adolf 17 Keuru 2, Perho 1
Ek Hirvensalmi 11 Lappvesi 3 Sysmä 8 Pielisjärvi 1 Kristina
Enroth Wiborg 6 Säkkijärvi 1, Niitola 1, Pyhäjärvi 1
Erling Wiborg 5 Lummäki 6 Jaamela 4 Säkkijärvi 4 Sastmola 1
Flink Kemijärvi 8 Rovaniemi 32 Sotkamo 1 Aland
Florin Heinävesi 4 Kuopio 2 Tuusniemi 7 Kajana 2, Nilsiä 2, Pyhäjoki 1, Keitele 1, Raudalampi 1, Saarijärvi 1, Ruokolahs 1
Frantzén Leppävirta 7
Friman St. Andreas 2 Kankava 3 Wiborg 3 Lappo 2 Sakkola 1 Nurmo 1 Tittis 1
Frisk Karis. 3 Nummis 1
Grek Kristina 8 Joutseno 2 Gustaf Adolf 1 Savitaipale 1 Pernaja 1
Grönfors Pielavesi 12, Pielisjärvi 1, Oulais 1, Heinävesi 1, Haapavesi 1, Särkisniemi 1.
Grönstrand Sikais 8 Pöytyä 5 Sastmola 5 Nurmo 2 Houkajoki, Oulais Kuritkka 2 Heinävesi 2, Pielavesi 3, Tittis 1, Karstula 1, Juga 1, Kuivaniemi 1, Kiruna 1
Hagert Säkkijärvi 19 St. Andreas 5 Niitola 14 Uusimaa 8 Sordavala 14 Ruskeala 4 Leppävirta 35 Perusalmi 5 Rautavaara 4
Hagert-Nyman Juga 11 (St. Andreas 1)
Hedman Wiborg 7 Gustaf Adolf 16 Sysmä 4 Joutsa 4 Kuopio 3 Saarijärvi 9 Karstula 21 Viitasaari 4, Leppävirta 1, Kivijärvi 1, Laukas 1
Häger Nykyrka 10
Högman Kristina 6
Iseberg Säkkijärvi 5 Jääskis 3 Uusimaa 1
Klarin Orimattila 8 Perno 1
Korp Wiborg 6 Kivinebb 11 Björkö 2, Uusimaa 1
Lind Mola 8 Säkkijärvi 5 Björkö 1 (Pielavesi 1, Kärsämäki 1, Oulais 1, Kuivaniemi 1, Halso 1)
Lindberg Houkajoki 3 Peräseinäjoki 6 Mavo 12 Haapajärvi 7 Kuritkka 3, Halso 1, Lappajärvi 1, Leppävirta 1, Pyhäjoki 1
Lindeman Ruovesi 8 Iseri 14 Lappo 6 Kankava 3 Jyväskylä 1 Laukas 7 Korteisjärvi 31 Kongiinkangas 4 Viitasaari 11 Vöro 3.
Lindgren Kivijärvi 19 Haapajärvi 5 Kiuruvesi 6 Pudasjärvi 6 Kuivaniemi 14. Viitasaari 4. Sotkamo 2, Kemijärvi 1, Tio 1 (Saarijärvi 1)
Lindqvist Kaskö 1. Helsingfors 1
Lindros Houkajoki 3
Lindström Puolanka 16, Iseri 5 Nummis 4 Juga 2. Kitelä 1 Pielisjärvi 1, Sysmä 1.
Lojander Jaamela 5
Lundberg Wiborg 10 Savitaipale 13 Kiruna 10 Tittis 3, Uusimaa 2, Kristina 1, Säkkijärvi 1, Sakkola 1 (Pyhäjoki 1)
Långström Frantsila 23 Kestilä 12 Kärsämäki 4 Pyhäjoki 8 Tio 2 Kuivaniemi 3 Oulais 3, Rovaniemi 2 Kajana 2, Putaajoki 1
Moderus Sievi 6 Ylikamnus 6 Haapajärvi 1
Nikkinen Heinävesi 6 Leppävirta 14 Nastola 1, Bråkylä 1, Rautalampi 1, Korttiolahs 1. Impilaks 1, Björkö 1
Nyman Savitaipale 12 Ruskolahs 16 Säärniski 9 Uusimaa 7 Libelits 3 Säkkijärvi 2, Wiborg 1
Palmroos Haapajärvi 9
Palmroth Ruovesi 5 Kuritkka 17 Sulkola 4 Vetil 4 Tammerfors 2 (Kaskö 1)
Palm Wiborg 11 Libelits 3 Somero 11 Leppävirta 2, Karstula 2, Nastola 1, Ruovesi 1, Pulkkila 1, Leppävirta 1, Björkö 1 Houkajoki 1
Reinholm Perho 4 Halso 1
Roos Nummis 11 Kiikala 11 Pusula 1, Orimattila 1. Helsingfors 1
Ruth Keuru 10, Pudasjärvi 1
Rivath Keuru 7
Sjöberg Alajärvi 16, Lappajärvi 1 (Juga 1)
Schwartz Enc 13 Pielisjärvi 16 Sotkamo 12 Kajana 12 Säräisniemi 7 Haapavesi 3. Oulais 5 Ruskeala 1, Rautavara 1
Sundberg Sysmä 9
Steinroth Nurmo 4
Svart Halso 30 Perho 6. Juga 3, Sievi 1 Vetil 1 ~~Borgström~~
Tobin Sakkola 5 Säkkijärvi 1
Walerius Sordavala 11 Kivinebb 1 Peltomäki Pämark 1
Wallentin Sysmä 17 Hirvensalmi 1, Tittis Nulva Somero 1
Zitron Tittis 10 Savitaipale Pämark 6
Åkerlund Säkkijärvi 48 Sakkola 7 Savitaipale 1, Wiborg 1, Niitola 1
Wahlström Ruskola 1
Kaikkein Jääskis 3, Ruskeala 2 St Johannis 1
Gustafsson Björkö 3
Bergman Joutsa 3
Hörman Wiborg 3
Dahlgren Sakkola 2, St. Andreas 1
Wilenius Orimattila 2
Axelsson Ruskeala 1 Bråkylä 1
Sederholm Sulkava 2
Heribert Nummis 2
Wennström Jaamela 2
Walander Jyväskylä 1 Lappajärvi 1
Faltin Viitasaari 1
Heydenius Nummis 1
Lindau Gustaf Adolf
Rasmuall Pämark 1
Lundvall Somero 1
Wall Houkajoki 1
Berglund Ruokola
Qvist Wiborg 1
Nordling Pämark 1
Iseberg Björkö 1
Schröder Puolanka 1

Leppävirta		61
	Hagert	35
	Nikkinen	14
	Frantzén	7
	Palm	2
	Hedman	1
	Lindeman	1
	Namnlös	1
Tuusniemi		8
	Florin	7
	Bollström	1
Eno		13
	Schwartz	13
Ilomants		3
	Berg	3
Juga		22
	Hagert-Nyman	11
	Berg	4
	Svart	3
	Lindström	2
	Hagert	1
	Schwartz	1
Libelits		7
	Nyman	3
	Palm	3
	Berg	1
Pielisjärvi		29
	Schwartz	16
	Berg	1
	Lindström	1
	Ek	1
	Grönfors	1
Kuopio		5
	Hedman	3
	Florin	2
Kontiolaks		1
	Nikkinen	1
Idensalmi		5
	Hagert	5
Pielavesi		15
	Grönfors	12
	Hagert	2
	Lindberg	1
Nilsiä		2
	Florin	2
Rantalampi		18
	Baltzar	16
	Florin	1
	Nikkinen	1
Rantavaara		5
	Hagert	4
	Schwartz	1
Keitele		1
	Florin	1
		196
Etseri		22 22
	Lindeman	17 17
	Lindström	5 5
Kurikka		23 23
	Palmroth	17 17
	Lindberg	3 3
	Grönstrand	2 2
	Berglund	1 1
Peräseinäjaki		7 7
	Lindberg	6 6
	Lindeman	1 1
Ilmola		4 4
	Palmroth	4 4
Alavo		12 12
	Lindberg	12 12
Nurmo		7 7
	Stenroth	4 4
	Grönstrand	2 2
	Friman	1 1
		75

Lappo		8
	Lindeman	6
	Friman	2
Kanhava		6
	Lindeman	3
	Friman	3
Alajärvi		16
	Sjöberg	16
Karstula		24
	Hedman	21
	Palm	2
	Hagert	1
Saarijärvi		11
	Hedman	9
	Florin	1
	Lindgren	1
Kenru		19
	Roth	10
	Ruth	7
	Borg	2
Jyväskylä		15
	Lindeman	14
	Walander	1
Konginkangas		4
	Lindeman	4
Laukas		8
	Lindman	7
	Hedman	1
Wiitasaari		20
	Lindman	11
	Lindgren	4
	Hedman	4
	Faltin	1
Kivijärvi		20
	Lindgren	19
	Hedman	1
Lappajärvi		3
	Lindman	1
	Sjöberg	1
	Walander	1
Halso		33
	Svart	30
	Lindeman	1
	Lindberg	1
	Reinholm	1
Perho		11
	Svart	6
	Reinholm	4
	Borg	1
Kortesjärvi		24
	Lindeman	24
Vörö		3
	Lindeman	3
Vetil		5
	Palmroth	4
	Svart	1
Ylikamus		6
	Moderus	5
	Svart	1
		236
Haapajärvi		22
	Palmroos	9
	Lindberg	7
	Lindgren	5
	Moderus	1
Pyhäjärvi		1
	Längström	1
Frantsila		23
	Längström	23
Oulais		13
	Schwartz	5
	Längström	3
	Grönfors	3
	Grönstrand	1
	Lindberg	1

Haapavesi		4
	Schwartz	3
	Grönfors	1
Sievi		7
	Moderus	7
Pulkkila		1
	Palm	1
Pyhäjoki		9
	Längström	8
	Florin	1
Sio		3
	Längström	2
	Lindgren	1
Kiminki		10
	Lindgren	10
Kajana		16
	Schwartz	12
	Längström	2
	Florin	2
Sotkamo		15
	Schwartz	12
	Lindgren	2
	Flink	1
Puolanka		19
	Lindström	16
	Schwartz	1
	Schröder	1
	Roth	1
Pudasjärvi		7
	Lindgren	6
	Längström	1
Säräisniemi		8
	Schwartz	7
	Grönfors	1
Kärsämäki		5
	Längström	4
	Lindberg	1
Kestilä		13
	Längström	12
	Bollström	1
Kuivaniemi		19
	Lindgren	14
	Längström	3
	Lindberg	1
	Hagert	1
Kemijärvi	~~Flink~~	9
	Flink	8
	Lindgren	1
Rovaniemi		24
	Flink	22
	Längström	2
Kittilä		1
	Längström	1
		229